

ŠOLSKI CENTER CELJE

Srednja šola za strojništvo, mehatroniko in medije

RAZISKOVALNA NALOGA

**IGRA KOT ORODJE DRUŽBENE
INTEGRACIJE: VPLIV DOBRODELNIH
PROJEKTOV NA MLADE**

Avtorja:

Maša Milojević, M-4. e

Maj Fele, M-4. e

Mentorici:

Andreja Vinko Markovič, prof. slo in soc

Natalija Talan Fošnarič, mag. manag. izobr.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2023

IGRA KOT ORODJE DRUŽBENE INTEGRACIJE: VPLIV DOBRODELNIH
PROJEKTOV NA MLADE

THE ROLE OF PLAY IN SOCIAL INTEGRATION: ASSESSING THE IMPACT OF
CHARITABLE PROJECTS ON YOUTH

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, 2025

IZJAVA

Mentorici Andreja Vinko Markovič in Natalija Talan Fošnarič v skladu z 20. členom Pravilnika o organizaciji mladinske raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavlja, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Igra kot orodje družbene integracije: vpliv dobrodelnih projektov na mlade, katere avtorja sta Maša Milojevič in Maj Fele:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 24. 3. 2025

Podpis mentoric

*Markovič
Talan F.*

Podpis odgovorne osebe

[Signature]

POJASNILO

V skladu z 20. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja (-ice) in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja (-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor (-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.

*„Vsak pesnik je velik otrok.
In vsak otrok je mali pesnik.
Vsak slikar je velik pacon.
In vsak otrok je mali malar.“
(Boris A. Novak)*

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujema vsem sodelujočim pri interesni dejavnosti Otroci otrokom za izjemno opravljeno prostovoljno delo, ki je predstavljalo trdne temelje pričujoči raziskovalni nalogi. Vaša predanost in trud sta bistveno prispevala k uspešnosti našega raziskovanja in razveseljevala otroke.

Posebna zahvala gre tudi najinima mentoricama, gospe Andreji Vinko Markovič in profesorici Nataliji Talan Fošnarič, ki sta naju skozi celoten proces raziskovanja nesebično podpirali, delili dragoceno strokovno znanje in naju ves čas spodbujali. Njuna pomoč pri sestavi in jezikovnem pregledu naloge je bila neprecenljiva, za kar sva jima globoko hvaležna.

Iskrena zahvala tudi vsem intervjuvancem, ki so si vzeli čas in s svojimi odgovori pomembno prispevali k našim ugotovitvam.

Zahvala pa gre tudi spoštovani ravnateljici Srednje šole za strojništvo, mehatroniko in medije, ki je vsa štiri leta podpirala in omogočala dobrodelno interesno dejavnost Otroci otrokom ter nam s svojim zgledom pokazala, kako pomembni so človečnost, odprtost in medsebojno spoštovanje. Njena podpora ni bila le formalna, temveč iskrena in spodbudna, kar nam je dalo dodatno motivacijo, da projekt razvijamo s srcem in predanostjo.

POVZETEK

V pričujoči raziskovalni nalogi smo skozi dobrodelne projekte raziskovali, kako lahko igra, dramatizacija in ustvarjalne dejavnosti prispevajo k zmanjšanju predsodkov in spodbujajo družbeno integracijo. Prek lutkovne predstave, gledališke igre in ustvarjanja avtorske slikanice smo želeli mladim približati pomen sprejemanja drugačnosti in empatije. Igra kot orodje družbene integracije je omogočila neposreden stik z otroki s posebnimi potrebami in je bistveno prispevala k razvoju razumevanja in zmanjšanju predsodkov pri dijakih. Je orodje za socialno povezovanje in razvoj vrednot, ki prispevajo k bolj vključujoči družbi. Dobrodelne dejavnosti pa omogočajo globlje dojetje koncepta drugačnosti in hkrati pozitivno vplivajo na razvoj socialne identitete sodelujočih.

Ključne besede: igrifikacija, dobrodelnost, družbena integracija, sprejemanje drugačnosti, prostovoljno delo, socialna identiteta

ABSTRACT

In this research paper, we explored how play, dramatization, and creative activities within charitable projects can contribute to reducing prejudice and promoting social integration. Through puppet shows, theatrical performances, and the creation of an original picture book, we aimed to bring young people closer to the importance of accepting diversity and fostering empathy. Play, as a tool for social integration, enabled direct interaction with children with special needs and significantly contributed to the development of understanding and the reduction of prejudice among students. It serves as a means of social connection and the development of values that contribute to a more inclusive society. Charitable activities, in turn, provide a deeper understanding of the concept of diversity while positively influencing the development of participants' social identity.

Keywords: gamification, charity, social integration, acceptance of diversity, volunteer work, social identity

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	CILJ NALOGE	1
1.2	RAZISKOVALNE HIPOTEZE	1
1.3	RAZISKOVALNE METODE.....	1
2	DRUŽBA IN SOCIALIZACIJA	2
2.1	SOCIALIZACIJA	3
2.1.1	Oblikovanje identitete	3
2.1.2	Vloga družine pri oblikovanju identitete	4
3	PREDSODKI IN OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI.....	5
3.1	PREDSODKI	5
3.2	OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI.....	6
3.2.1	Izobraževanje otrok s posebnimi potrebami	6
3.2.2	Osnovna šola Glazija	7
3.3	VPLIV DOBRODELNOSTI ZA PREPREČEVANJE DISKRIMINACIJ.....	8
4	DOBRODELNOST	9
4.1	DOBRODELNI PROJEKTI NA SREDNJI ŠOLI ZA STROJNIŠTVO, MEHATRONIKO IN MEDIJE.....	9
4.1.1	Zgodbe junakov vsakdanjega življenja	10
4.1.2	Dobrodelno plezanje otrok s posebnimi potrebami	10
4.1.3	Nesebično dejanje, ki je rešilo življenje	10
4.1.4	Otroci otrokom.....	11
5	IGRA KOT ORODJE DRUŽBENE INTEGRACIJE	12
5.1	IGRIFIKACIJA KOT METODA SOCIALNEGA UČENJA	12
6	PROJEKT OTROCI OTROKOM IN UGOTOVITVE	13
6.1	LUTKOVNA IGRA „ZAJČEK BELKO" – PRIJATELJSTVO SE NE RODI LE V SREČI	14

6. 1. 1 Ugotovitve in spoznanja	15
6. 2 BOŽIČNA DRAMSKA IGRA „KAM SO IZGINILA DARILA?“ – PRAVI POMEN PRAZNIKOV	16
6.2.1 Ugotovitve in spoznanja	18
6. 3 USTVARJANJE SLIKANICE „MAGIČNA MAVRIČNA DEŽELA“ – PISANA DRUGAČNOST	19
6.3.1 Ugotovitve in spoznanja	22
6. 4 OSEBNE IZKUŠNJE DIJAKOV PRI PROJEKTU OTROCI OTROKOM.....	22
6.4.1 Razlogi za sodelovanje v projektu	23
6.4.2 Izzivi pri izvedbi projekta	23
6.4.3 Najlepši trenutki sodelovanja.....	24
6.4.4 Vpliv projekta na dijake.....	24
6.4.5 Zaključek – kaj smo dali otrokom?.....	25
7 RAZPRAVA IN ZAKLJUČNE UGOTOVITVE	26
8 SKLEP	28
VIRI IN LITERATURA	30
PRILOGA.....	34

KAZALO SLIK

Slika 1: Matija na sprejemu pri predsednici Republike Slovenije	11
Slika 2: Lutki zajčka iz predstave Beli zajček.....	14
Slika 3: Uprizoritev igre	15
Slika 4: Igranje in rajanje z otroki	15
Slika 4: Uprizoritev igre „Kam so izginila darila?“.....	17
Slika 5: Skupinska fotografija ob koncu predstave	17
Slika 6: Učenci OŠ Glazija med čakanjem na predstavo	18
Slika 7: Skiciranje v računalniškem programu Photoshop.....	19
Slika 8: Barvanje lika	20
Slika 9: Dodajanje ozadja.....	20
Slika 10: Poživitev ilustracije	21
Slika 11: Oblikovanje slikanice.....	21

1 UVOD

Družbena integracija je eden ključnih procesov, ki posameznikom omogoča, da se vključijo v skupnost in oblikujejo občutek pripadnosti. V sodobni družbi se pogosto soočamo s problemom predsodkov in diskriminacije ter socialne izključenosti, ki so posledica nepoznavanja, pomanjkanja interakcije in družbenih norm, ki oblikujejo naše zaznave o drugačnosti in so ustvarjeni skozi proces primarne socializacije. Šolsko okolje pa ima pri tem izjemno pomembno vlogo, saj predstavlja prostor socializacije, v katerem se mladi učijo sprejemanja različnosti, razvijanja empatije in oblikovanja lastne socialne identitete. Igrifikacija, dramatizacija in prostovoljno delo prispevajo k boljšemu razumevanju družbenih norm ter zmanjšanju predsodkov.

1.1 CILJ NALOGE

Cilj naloge je raziskati odnos in ozaveščenost mladih do dobrodelnosti in oseb s posebnimi potrebami ter igro kot orodje družbene integracije.

1.2 RAZISKOVALNE HIPOTEZE

Predvidevamo, da bomo z raziskavo potrdili naslednje hipoteze:

- **Hipoteza 1:** Odnos do sprejemanja drugačnosti izhaja iz primarne družine, kjer se oblikujejo temeljne vrednote in stališča.
- **Hipoteza 2:** Neposreden stik z otroki s posebnimi potrebami znižuje predsodke.
- **Hipoteza 3:** Igrifikacijske metode dijakom omogočajo boljše razumevanje drugačnosti.
- **Hipoteza 4:** Prostovoljno delo pozitivno vpliva na razvoj socialne identitete dijakov.

1.3 RAZISKOVALNE METODE

Raziskovanje smo začeli s pregledom literature, kar nam je zagotovilo temeljno razumevanje problematike in služilo kot osnova za načrtovanje nadaljnjega dela raziskovalne naloge.

V začetnem delu smo uporabili metode zbiranja ter analize podatkov in dela z besedilom. Osrednje raziskovalno orodje je bila metoda igriifikacije. Sledila je uporaba metode intervjuja, s katero smo pridobili podatke o odnosu mladih do dobrodelnosti in sprejemanja drugačnosti. K sodelovanju smo povabili dijake Srednje šole za strojništvo, mehatroniko in medije, ki s svojo aktivnostjo sodelujejo pri dobrodelnih dejavnostih, da bi pridobili poglobljene vpoglede v njihove izkušnje, razmišljanja in občutke v povezavi z dobrodelnostjo in sprejemanjem drugačnosti. Z metodo opazovanja pa smo spremljali interakcije dijakov z otroki med izvedbo gledaliških predstav.

2 DRUŽBA IN SOCIALIZACIJA

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ, 2025) je pojem družba opredeljen kot skupnost ljudi in celotnost njihovih odnosov. Gre za kompleksen sistem vrednot, norm in struktur, ki usmerjajo človeško vedenje ter omogočajo organizacijo in sodelovanje med ljudmi. Robert Morrison MacIver poudarja, da družbo sestavljajo običaji, avtoriteta, medsebojna pomoč in mreža odnosov, ki se nenehno razvijajo. Ključno vlogo pripisuje **kulturi**, saj vključuje vrednote, tradicije, jezik, umetnost in znanje, ki se prenašajo iz generacije v generacijo. Z njo povezane pa so tudi **družbene norme**, neformalna pravila, ki usmerjajo vedenje in pričakovanja posameznikov v skupnosti. Norme se med družbami razlikujejo, kar odraža njihove kulturne posebnosti in zgodovinske kontekste. Oblikujejo načine medsebojnega komuniciranja in sodelovanja ter spodbujajo red, sodelovanje in medsebojno razumevanje (Cromdal, 2006).

Znotraj družbe se navadno oblikujejo družbene skupine, v katere smo vključeni in pomembno vplivajo na oblikovanje naše identitete in občutek pripadnosti. Prva in najpomembnejša skupina, ki posamezniku posreduje temeljne vrednote in družbene norme, je **družina**. Vanjo se posameznik načeloma rodi, vzpostavi prve odnose in se nauči pravil in norm. Vendar pa se skozi življenje vključujemo v različne družbene skupine, ki nadalje sooblikujejo naš odnos do družbe in nenazadnje tudi odnos do sprejemanja drugačnosti. Z odraščanjem posamezniki vzpostavljajo vedno bolj raznolike odnose in se vključujejo v številne interakcije, ki vplivajo na njihovo samopodobo ter način doživljanja družbe. Družbene skupine pri tem ne igrajo zgolj vloge prenašalcev norm in vrednot, temveč

predstavljajo tudi ključni mehanizem socializacije, ki omogoča prilagajanje in aktivno sodelovanje v družbenem življenju (Cromdal, 2006).

2. 1 SOCIALIZACIJA

Socializacija je zapleten proces, s katerim posamezniki postanejo člani družbe, se vanjo vključujejo, v njej živijo in prejemajo njeno kulturo. Proces vključuje pridobivanje znanja, veščin, stališč, vrednot in vedenj, potrebnih za delovanje v družbi (Cromdal, 2006).

Socializacija se začne že ob rojstvu in traja vse življenje, saj se posamezniki neprestano prilagajajo novim družbenim situacijam. Gre za ključni mehanizem, ki omogoča razumevanje družbenih norm ter zagotavlja stabilnost in nadaljnji razvoj družbenih struktur. Poleg osnovnih oblik socializacij poznamo tudi specializirane oblike socializacije, ki posameznikom omogočajo učenje novih vlog in prilagajanje različnim družbenim kontekstom (Cromdal, 2006). Ena izmed takih oblik je socializacija skozi prostovoljno delo, kjer posamezniki ne le pridobivajo nove izkušnje in spretnosti, temveč tudi aktivno prispevajo k oblikovanju skupnosti in družbenih vrednot.

2. 1. 1 Oblikovanje identitete

Socializacija je tesno povezana z oblikovanjem identitete, saj posameznik skozi družbene interakcije razvija občutek pripadnosti in razumevanje samega sebe v odnosu do drugih. Identiteta se oblikuje pod vplivom številnih dejavnikov, ki lahko usmerjajo njen razvoj. Ti dejavniki lahko posamezniku olajšajo ali otežijo proces integracije v družbo, zato je identiteta neločljivo povezana s socializacijskim procesom.

Oblikovanje identitete se prične že v otroštvu, ko posameznik skozi učenje in opazovanje pridobiva zmožnost delovanja v skupnosti. **Primarna socializacija** tako poteka znotraj družine, kjer se vzpostavljajo osnovne vrednote, norme in vedenjski vzorci, ter predstavlja temelj osebnostnega razvoja (Arnett, 1995). Posameznik pa kasneje vstopa v interakcije z drugimi in vzpostavlja odnose tudi zunaj družinskega kroga, denimo v šoli, med vrstniki, v verskih skupnostih in prek medijev. **Sekundarna socializacija** tako poteka v času šolanja posameznika, ko se vključuje v različne organizacije, se izobražuje ter sooča z različnimi normami in vrednotami. Še posebej v obdobju adolescence intenzivno raziskuje svoj lastni

jaz, oblikuje lastna stališča ter kritično sprejema družbena pravila in pričakovanja. Mladostnik doživlja vse bolj intenzivno, razpoloženje se mu hitro spreminja, išče se in spoznava, pri tem tudi preizkuša svoje okolje in trdnost omejitev okrog njega (Žmuc-Tomori 1983 in Arnett, 1995). V tem obdobju se krepi potreba po samostojnosti in identitetni opredelitvi. Slednje pa ni le individualno, temveč tudi socialno, saj se posameznik poistoveti z družbeno skupino, ki ji pripada, in ponotranji norme (Arnett, 1995 in Cromdal, 2006) ter vstopa v večplastne odnose, npr. kot državljan, učenec, družinski član ali pripadnik različnih organizacij. V njej pa posameznik išče ravnovesje med svojo individualnostjo in pripadnostjo različnim družbenim skupinam. Prav pri tem ima družina ključno vlogo, saj predstavlja prvo in najpomembnejše socializacijsko okolje, ki usmerja posameznika pri oblikovanju vrednot, norm in vedenjskih vzorcev.

2. 1. 2 Vloga družine pri oblikovanju identitete

Družina je osnovna družbena enota, v kateri posameznik pridobi prve izkušnje o sobivanju, medosebnih odnosih in socialnih vlogah. Opredeljujemo jo kot skupino oseb, povezanih s sorodstvenimi vezmi zakonske zveze, krvi ali posvojitve, ki tvorijo eno gospodinjstvo in delujejo v svojih družbenih vlogah kot starši, otroci in sorojenci.

Družina je prva in najpomembnejša skupnost vzgoje, v kateri otrok pridobiva temeljne vrednote, prepričanja in veščine, ki ga usmerjajo skozi življenje. V njej se oblikujejo odnosi, vedenjski vzorci in vrednote, ki močno vplivajo na otrokovo osebnost ter njegovo kasnejše delovanje v družbi. Starši so tisti, ki otroku privzgojijo vrednote, kot so ljubezen, pravičnost, spoštovanje, pomoč drugim, iskrenost in prijateljstvo, s čimer ga pripravljajo na aktivno in odgovorno vlogo v družbi (Haralambos in Holborn, 1999 ter Čačinovič Vogrinčič, 1998).

Hkrati pa je tudi družina tista, kjer se ustvarjajo, ohranjajo in prenašajo iz generacije v generacijo predsodki in njihov vpliv na sprejemanje drugačnosti. Družinsko okolje igra ključno vlogo pri oblikovanju posameznikovega pogleda na svet. Če odrašča v okolju, kjer se drugačnost dojema kot nevarnost ali grožnja, bo tudi sam prevzel podobne vzorce razmišljanja. Predsodki, ki se oblikujejo že v zgodnjem otroštvu, so zato globoko zakoreninjeni in jih je težje odpraviti, saj jih posameznik pogosto dojema kot samoumevne resnice. Ti pogosto zaradi strahu, nestrpnosti in nesprejemanja drugačnosti temeljijo na stereotipih ter napačnih informacijah. Takšni predsodki se izražajo v nespoštljivem in

prezirljivem odnosu do drugih ter se kažejo v odnosu do različnih kultur, ras, narodov in religij (Ambrož idr., 2017).

Čeprav se predsodki najpogosteje prenašajo skozi družino, jih lahko npr. šolsko okolje prepozna in postopoma zmanjšuje. S spodbujanjem kritičnega mišljenja, empatije in spoštovanja različnosti ter izkušnjami lahko v sekundarni socializaciji vplivamo na posameznika in na njegov odnos do predsodkov, do drugačnosti in s tem nenazadnje tudi na oblikovanje identitete. Pomembno je, da otroci že zgodaj spoznajo, da drugačnost ne predstavlja nevarnosti, temveč bogastvo družbe, ki omogoča učenje, širjenje obzorij in razvoj strpnosti. Tako Motik in Veljić (2007) poudarjata, da je ključnega pomena, da posameznik predsodke izkusi v konkretnih življenjskih situacijah. Neposredna izkušnja, ki omogoča empatijo in razumevanje, je eden najučinkovitejših načinov za njihovo zmanjševanje. S tem posameznikom omogočamo, da skozi lastno doživetje gradijo tolerantno, vključujočo in pravičnejšo družbo ter preoblikujejo lastno identiteto.

3 PREDSDOKI IN OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI

Že v zgodnjem otroštvu posameznik razvije občutek pripadnosti določeni skupini, najprej družini, nato lokalni skupnosti, kasneje pa širšim družbenim strukturam, kot so narod, kultura ali verska pripadnost. Ta proces oblikuje njegovo socialno identiteto, ki temelji na vrednotah, normah in prepričanjih, pridobljenih skozi socializacijo. Identifikacija s skupino prinaša občutek varnosti in pripadnosti, vendar pogosto vključuje tudi distinkcijo med „mi“ in „oni“, kar lahko vodi v predsodke in diskriminacijo (Korošak, 2018).

3.1 PREDSDOKI

Predsodki niso prirojeni, temveč jih posameznik pridobi skozi proces socializacije. Otroci sprva posnemajo vrednote in stališča staršev, ki jih nato oblikujejo in utrjujejo skozi izkušnje v vrstniških skupinah, izobraževalnem sistemu in širšem družbenem okolju (Korošak, 2018).

Predsodki nastanejo, ko posameznik ne le prepozna svojo skupino kot referenčno, temveč hkrati izključuje in podcenjuje druge skupine. Tako se družbene razlike ne obravnavajo kot naravne in neizogibne, temveč kot temelji za hierarhično razvrščanje ljudi. Diskriminacija

je praktična manifestacija teh predsodkov, saj vodi v neenako obravnavo in omejevanje pravic posameznikov na podlagi njihove pripadnosti določeni družbeni kategoriji. Kaže se v omejevanju pravic, nepravičnem obravnavanju ter oteženem dostopu do enakih možnosti, kar je še posebej izrazito pri osebah s posebnimi potrebami (Korošak, 2018).

Tarče predsodkov so največkrat ranljivejše družbene skupine, kot so ljudje s posebnimi potrebami (slepi, slabovidni, gluhi, naglušni, gibalno ovirani, ljudje z motnjami v telesnem in duševnem razvoju idr.) (Forte, b. d.).

3. 2 OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI

Na spletni strani Zavoda Republike Slovenije za šolstvo so otroci s posebnimi potrebami opredeljeni kot otroci z motnjami v duševnem razvoju, gluhi in naglušni otroci, slepi in slabovidni otroci oziroma otroci z okvaro vidne funkcije, otroci z govorno-jezikovnimi motnjami, gibalno ovirani otroci, otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, dolgotrajno bolni otroci, otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami ter otroci z avtističnimi motnjami. Zaradi motenj v delovanju centralnega živčnega sistema se pri otrocih pojavljajo zaostanki v razvoju na področjih pozornosti, pomnjenja, mišljenja, koordinacije, komunikacije, socialnih sposobnosti in emocionalnega dozorevanja. Težave se odražajo predvsem pri branju, pisanju, pravopisu in računanju ter trajajo vse življenje. Vendar niso posledica vidnih, slušnih ali motoričnih motenj, motenj v duševnem razvoju, emocionalnih težav ali neustreznega okolja.

3. 2. 1 Izobraževanje otrok s posebnimi potrebami

Za otroke s posebnimi potrebami oz. otroke s specifičnimi učnimi težavami (PPPU) je mogoča usmeritev v izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem pouka in dodatno strokovno pomočjo, ki omogoča prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja, organizaciji pouka, napredovanju ter uporabi posebnih pripomočkov.

Prilagoditve temeljijo na petstopenjskem sistemu pomoči, ki vključuje:

- pomoč učitelja pri pouku,
- nivojski in dopolnilni pouk,
- pomoč šolske svetovalne službe,

- dodatno individualno in skupinsko pomoč ter
- pomoč zunanjih strokovnih institucij (Magajna, 2011).

V primeru, da kljub prilagoditvam in dodatni pomoči učenec ne dosega napredka, se lahko usmeri v izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo. To pomeni, da je otrok prepoznan kot otrok s PPPU, če se izrazite učne težave pojavljajo že v zgodnjem šolanju in jih ni bilo mogoče odpraviti kljub prilagojenim metodam in dodatni podpori (Švajger Savič, 2014).

Pri delu z učenci s posebnimi potrebami se strokovni delavci opirajo na Navodila za izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo za devetletno osnovno šolo (Kavkler i. d., 2013) ter na dopolnila, ki se nanašajo na delo z učenci z avtističnimi motnjami. Ti dokumenti služijo kot osnova za oblikovanje prilagojenih programov, ki zagotavljajo enakovreden izobrazbeni standard (EIS). Ti programi učencem omogočajo pridobivanje enake ravni znanja kot v rednem izobraževalnem sistemu, pri čemer so učni načrti prilagojeni posameznim vrstam primanjkljajev ali motenj. Poleg rednega pouka so učenci vključeni tudi v dnevne dejavnosti, ure oddelčne skupnosti ter specialno-pedagoške dejavnosti, ki prispevajo k premagovanju težav in razvijanju temeljnih spretnosti za nadaljnje življenje (Kavkler i. d., 2013).

3. 2. 2 Osnovna šola Glazija

Različne institucije širom države izobražujejo otroke z različnimi oblikami primanjkljajev, ovir in motenj. Ena izmed njih je tudi Osnovna šola Glazija.

Javni zavod Osnovna šola Glazija je zavod, ki otrokom s posebnimi potrebami nudi nižjestopenjsko osnovnošolsko izobraževanje. Deluje že več kot 50 let in vsako leto sprejme več kot 200 učencev. Ob osnovnem programu se njihovi učenci vključujejo v različne interesne dejavnosti ter obšolske aktivnosti. V okviru zavoda imajo za učence iz bolj oddaljenih občin tudi možnost nastanitve v domu. Svojim učencem z zdravstvenimi programi (fizioterapija, delovna terapija, logopedija ...) nudijo krepitev in vzdrževanje funkcionalnih veščin ter jim tako dodatno zagotavljajo dobro počutje. Izobraževanje v zavodu lahko traja 9 let in vključuje učence z lažjimi motnjami v duševnem razvoju in posebni program, v katerega so vključeni učenci z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem

razvoju. Glavni poudarek izobraževanja in vzgoje v posebnem programu je predvsem razvijanje in usposabljanje funkcij, s katerimi otroku dajejo možnost osebnega napredka, zlasti na področju samostojnosti ter vključitve v življenje. Na višji stopnji posebnega programa pa je za učence organizirana delovna praksa.

Učenci s posebnimi potrebami so zaradi svojih primanjkljajev pogosto stigmatizirani in se v šolskem okolju pogosto srečujejo z nepravilno obravnavo, izključevanjem in nerazumevanjem. Ker je šola ključni prostor socializacije, bi morala igrati aktivno vlogo pri spodbujanju enakopravnosti in vključevanja vseh učencev, ne glede na njihove posebnosti. V tem kontekstu so interakcija, skupne izkušnje in ozaveščanje o drugačnosti bistveni dejavniki za zmanjševanje diskriminacije. Prav zato smo v okviru naše raziskave želeli preveriti, kako lahko neposreden stik z učenci s posebnimi potrebami vpliva na sprejemanje drugačnosti in zmanjšanje predsodkov med vrstniki.

Kot poudarjata Motik in Veljić (2007), predsodkov ne moremo odpraviti zgolj z razlago ali razumnim prepričevanjem, ampak je ključnega pomena, da jih posameznik doživi v konkretnih življenjskih situacijah skozi izkustveno učenje, igro in prostovoljne dobrodelne dejavnosti. Dobrodelnost ni le izraz solidarnosti in pomoči ranljivim skupinam, temveč tudi pomemben družbeni mehanizem za zmanjševanje predsodkov in preprečevanje diskriminacije.

3. 3 VPLIV DOBRODELNOSTI ZA PREPREČEVANJE DISKRIMINACIJ

V današnji družbi se močno zavedamo pomena enakopravnosti in pravičnosti, zato so mnogi posamezniki in organizacije združili moči v boju proti diskriminaciji. Številne mednarodne organizacije delujejo z namenom ozaveščanja, zagovorništva in izvajanja konkretnih ukrepov za zaščito človekovih pravic:

- Amnesty International dokumentira in obvešča o kršitvah človekovih pravic, vključno z diskriminacijo, ter izvaja kampanje proti rasizmu, neenakosti spolov in kršitvam pravic manjšin.
- Unicef si prizadeva za enakost v izobraževanju, zlasti za otroke iz marginaliziranih skupin, organizira izobraževanja za učitelje o vključujočih praksah, zagotavlja šolske pripomočke in spodbuja spremembe politik, ki odpravljajo diskriminacijo.

- Druge organizacije, kot so ENAR, WHO, Council of Europe in Equality Now, se osredotočajo na specifična področja diskriminacije in si prizadevajo za enakopravnost na različnih ravneh družbe.

Skozi svoje delovanje te organizacije ozaveščajo javnost o diskriminaciji, spodbujajo k odpravi neenakosti in pomagajo žrtvam, da se borijo za svoje pravice. Pomemben vidik njihovega dela je tudi odgovornost in sankcioniranje tistih, ki diskriminacijo izvajajo, saj lahko le s sistemskimi ukrepi dosežemo trajne spremembe.

V okviru naše raziskave smo želeli preveriti, kako lahko dobrodelnost in prostovoljne dejavnosti vplivajo na zmanjševanje diskriminacije. Sodelujoči dijaki so skozi interakcijo z učenci OŠ Glazija pridobili neposredno izkušnjo drugačnosti, kar jim je omogočilo razvoj empatije, socialne zavesti in kritičnega odnosa do predsodkov.

4 DOBRODELNOST

Dobrodelnost je pojem, ki je pogosto povezan z zbiranjem denarja, a pravzaprav to ni namen. Pomen dobrodelnosti je izkazovanje in opravljanje dobrih del ter dejanj. K temu lahko prištejemo tudi nasmeh, objem, čas za pogovor ali kakšno malenkost. Ključni vidik dobrodelnosti je, da deluje kot humanitarno dejanje, ki ni motivirano z lastnim interesom, temveč iz želje pomagati drugim in prispevati k skupnemu dobremu (Ninić, b. d.). Prav zaradi tega ima pomembno vlogo pri preprečevanju diskriminacije, saj z neposrednim stikom med ljudmi spodbuja empatijo, solidarnost in razumevanje drugačnosti.

4.1 DOBRODELNI PROJEKTI NA SREDNJI ŠOLI ZA STROJNIŠTVO, MEHATRONIKO IN MEDIJE

Tudi na Šolskem centru Celje, na Srednji šoli za strojništvo, mehatroniko in medije dijaki pogosto izkazujejo svojo dobrosrčnost in humanitarnost s sodelovanjem v različnih dobrodelnih projektih. S tem ne le pomagajo tistim, ki so v stiski, temveč tudi gradijo svojo socialno identiteto, ki temelji na vrednotah sočutja, medsebojne pomoči in družbene odgovornosti.

4. 1. 1 Zgodbe junakov vsakdanjega življenja

Leta 2021 je šola na pobudo dijaka Vida Čeplaka in v sodelovanju z zavarovalnico Vita sodelovala v dobrodelni akciji „Zgodbe junakov vsakdanjega življenja“. Ta projekt je bil priložnost, da so dijaki skozi dejanja solidarnosti in s skupinskim delom neposredno izkusili pomen dobrodelnosti, hkrati pa okrepili svoje razumevanje drugačnosti ter razvijali občutek pripadnosti širši skupnosti.

V okviru akcije so dijaki zapisovali kratke zgodbe o junakih iz vsakdanjega življenja, pri čemer je zavarovalnica Vita za vsako zgodbo donirala 1 € za dijake iz socialno ogroženih družin. Sredstva so bila namenjena nakupu oblačil, obutve, računalnikov ter omogočanju obiska strokovnih ekskurzij in sejmov.

4. 1. 2 Dobrodelno plezanje otrok s posebnimi potrebami

Dobrodelnost se izraža na različne načine, še posebej dragoceno pa je, kadar združuje šport, igro in vključevanje otrok s posebnimi potrebami. Eden izmed dijakov, ki aktivno sodeluje pri dobrodelnih projektih, je Enej Pušnik, ki je v mesecu februarju sodeloval pri Dobrodelnem plezanju z otroki. S tem ni prispeval le k bolj vključujočemu družbenemu okolju, temveč tudi k spodbujanju gibanja in premagovanju gibalnih ovir pri otrocih s posebnimi potrebami. Prav takšne izkušnje pripomorejo k rušenju predsodkov in ustvarjanju bolj vključujoče skupnosti, kjer ima vsak posameznik, ne glede na svoje posebnosti, priložnost za rast, učenje in medsebojno povezovanje.

4. 1. 3 Nesebično dejanje, ki je rešilo življenje

Dobrodelnost in pomoč sočloveku se ne izražata le skozi organizirane humanitarne akcije, temveč tudi v neposrednih, instinktivnih dejanjih, ko posameznik v ključnem trenutku stopi v akcijo. Eden takih primerov je nesebično dejanje Matije Zemeta, ki je skupaj s sošolci na železniški postaji v Celju opazil gospoda v stiski, nemudoma poklical nujno medicinsko pomoč in začel z masažo srca, s čimer mu je rešil življenje. Njegova hitra reakcija in znanje prve pomoči sta bila odločilna, da se je zgodba končala srečno. Dijaki so bili kasneje sprejeti pri županu Mestne občine Celje Matiji Kovaču ter pri predsednici Republike Slovenije Nataši Pirc Musar, ki jim je podelila priznanja za izjemno dejanje.

Slika 1: Matija na sprejemu pri predsednici Republike Slovenije

Vir: (Osebni arhiv)

4. 1. 4 Otroci otrokom

Dobrodelna dejavnost Otroci otrokom je štiriletni projekt dijakov Srednje šole za strojništvo, mehatroniko in medije, pri katerem smo raziskovali, kako lahko dobrodelne dejavnosti prispevajo k sprejemanju drugačnosti. Preko sodelovanja dijakov v gledaliških predstavah in ustvarjalnih projektih za učence s posebnimi potrebami smo opazovali, kako interakcija in neposredna izkušnja vplivata na njihovo ozaveščenost ter odnos do drugačnosti. Tako je ta projekt temelj naše raziskovalne naloge, saj predstavlja glavni vir podatkov za analizo vpliva dobrodelnosti na sprejemanje drugačnosti in zmanjševanje predsodkov. Skozi štiriletno sodelovanje dijakov pri dejavnostih za učence s posebnimi potrebami smo opazovali, kako neposredna izkušnja in interakcija vplivata na razvoj empatije in socialne zavesti.

S pomočjo igre in dramatizacije likov smo otrokom želeli pokazati, da prijateljstvo, sprejemanje in sodelovanje ne temeljijo na podobnosti, temveč na razumevanju in empatiji. Skozi lutkovne predstave in ustvarjalne delavnice smo učencem s posebnimi potrebami omogočili doživljanje socialnih situacij na igriv in dostopen način, dijake pa spodbudili k premišljevanju o drugačnosti in pomenu vključevanja.

5 IGRA KOT ORODJE DRUŽBENE INTEGRACIJE

Lorena Mihelač v delu *Igrifikacija – inovativni pristop k učenju* (2024) zapiše, da je igra univerzalna človeška dejavnost, ki že od nekdaj služi kot sredstvo socialne interakcije, učenja, tekmovanja in izražanja kreativnosti. Njena vloga se skozi različna starostna obdobja spreminja, vendar njeno osnovno bistvo, tj. učenje skozi raziskovanje, eksperimentiranje in družbeno interakcijo, ostaja nespremenjeno.

Igra in dramatizacija sta že od nekdaj služili kot sredstvi za učenje, socializacijo in izražanje družbenih vrednot. V sodobni pedagogiki, kakor tudi v humanitarnih projektih, igrifikacija in gledališke metode predstavljajo močno orodje za krepitev empatije, zmanjševanje predsodkov in spodbujanje vključevanja ranljivih skupin. Sociološke raziskave o gledališču, kot jih izpostavlja Toporišič (2024), kažejo, da gledališče ne deluje zgolj kot oblika umetniškega izraza, temveč kot prostor za vzpostavljanje družbenih norm, interakcijo med različnimi skupinami ter orodje za oblikovanje družbene identitete.

V našem raziskovalnem projektu *Otroci otrokom* smo uporabili elemente gledališča in igre kot metodo za družbeno integracijo, pri čemer smo opazovali, kako neposredna izkušnja vpliva na spremembo stališč dijakov do drugačnosti. Dijaki so skozi lutkovne in dramske uprizoritve, namenjene učencem s posebnimi potrebami, imeli priložnost spoznavati drugačne življenjske okoliščine, razmišljati o inkluziji in krepiti lastno socialno zavest.

5.1 IGRIFIKACIJA KOT METODA SOCIALNEGA UČENJA

Igra in igrifikacija nista zgolj sredstvi za učenje, temveč tudi močno orodje za spodbujanje socialne povezanosti, zmanjševanje predsodkov in krepitev inkluzivnosti. Igrifikacija se v izobraževalnem kontekstu uporablja kot metoda, ki s pomočjo elementov igre povečuje motivacijo, angažiranost in interaktivno učenje. Prek vključevanja v nove situacije, igranja vlog in izkustvenega učenja udeležencem omogoča, da preizkušajo različne perspektive in razvijajo empatijo (Horvat in Magajna, 1989). Raziskave kažejo, da igra otrokom in mladostnikom omogoča razvoj ključnih socialnih veščin, kot so sodelovanje, empatija in reševanje konfliktov. Prav to smo želeli izkoristiti v našem projektu *Otroci otrokom*, kjer so dijaki prek gledaliških predstav in ustvarjalnih dejavnosti spodbujali vključevanje učencev

s posebnimi potrebami v širše družbeno okolje. Prek igranja vlog in simulacij lahko namreč posamezniki doživijo izkušnje drugih ljudi, kar zmanjšuje stereotipe in povečuje razumevanje (Mihelač, 2024 in Toporišič, 2024).

6 PROJEKT OTROCI OTROKOM IN UGOTOVITVE

Šolski projekt Otroci otrokom je štiriletni dobrodelni projekt dijakov Srednje šole za strojništvo, mehatroniko in medije ter mentorice, pri katerem smo skozi igro, dramatizacijo in ustvarjalne dejavnosti raziskovali, kako lahko umetnost in dobrodelnost prispevata k zmanjševanju predsodkov ter spodbujata družbeno integracijo. Prav tako je težišče pričujoče naloge.

Skozi gledališke predstave, ustvarjalne delavnice in izdajo avtorske slikanice smo izkusili, da sprejemanje drugačnosti ni le teoretični koncept, temveč proces, ki se gradi skozi interakcijo in osebno izkušnjo. Identiteta posameznika se oblikuje skozi odnos do drugih, predsodki pa se pogosto pojavljajo kot posledica nepoznavanja in pomanjkanja izkušenj s tistimi, ki so drugačni. Igra in dramatizacija sta se v tem kontekstu izkazali kot učinkoviti orodji za prebijanje socialnih ovir, saj omogočata raziskovanje različnih družbenih vlog in spodbujata empatijo.

Projekt smo izvajali štiri leta in vsako leto razširili njegov vpliv:

- V prvem letniku smo skozi lutkovno igro „Zajček Belko“ raziskovali pomen prijateljstva in sprejemanja drugačnosti.
- V drugem letniku smo z božično dramsko igro „Kam so izginila darila?“ poudarili, da medsebojni odnosi in solidarnost presegajo materialne vrednote.
- V tretjem in četrtem letniku pa smo ustvarili avtorsko slikanico „Magična mavrična dežela“, ki skozi zgodbo in ilustracije izraža ključno sporočilo o pomembnosti družbene povezanosti in sprejemanja drugačnosti.

V nadaljevanju bomo podrobneje opisali razvoj in izvedbo projekta, njegove ključne dejavnosti skozi štiri leta ter predstavili pomen, ki ga je imel tako za dijake kot za učence s posebnimi potrebami.

6. 1 LUTKOVNA IGRA „ZAJČEK BELKO" – PRIJATELJSTVO SE NE RODI LE V SREČI

V prvem letniku smo v sklopu gledališke delavnice dijaki takrat M-1. e-razreda pod mentorstvom profesorice slovenščine razmišljali o tem, kaj pomeni pravo prijateljstvo. Sklepali smo, da prijateljstvo ni zgolj skupno preživljanje srečnih trenutkov, temveč pomeni tudi sprejemanje drugačnosti, individualnosti in posebnosti vsakega posameznika.

To spoznanje nas je vodilo k sodelovanju z društvom Otroci otrokom, v sklopu katerega smo za učence OŠ Glazija uprizorili lutkovno-gledališko igro „Beli zajček". Zgodbo smo dijaki napisali sami in jo prilagodili ciljni publiki, otrokom s posebnimi potrebami. Odločili smo se, da bomo izdelali tudi lutke. Osrednji lik, beli zajček, ki se znajde v svetu črnih zajčkov, predstavlja simbol drugačnosti in iskanja sprejetosti. Z zgodbo smo želeli otrokom približati sporočilo, da je drugačnost bogastvo, da nas individualnost ne ločuje, ampak nas naredi edinstvene in nas bogati.

Slika 2: Lutki zajčka iz predstave Beli zajček

(Vir: Osebni arhiv)

Predstavo smo premierno uprizorili 12. aprila 2022 pred galerijo Nika Ignjatiča, kjer so nas spremljali učenci in učitelji OŠ Glazija. Po predstavi smo se dijaki aktivno vključili v druženje z otroki, se z njimi igrali igre, plesali, peli in se sladkali s čokoladnimi jajčki. Ta del srečanja je bil izjemno pomemben, saj je otrokom omogočil, da so v varnem in spodbudnem okolju komunicirali z nami, se izražali in skozi igro povezovali.

Slika 3: Uprizoritev igre

(Vir: Osebni arhiv)

Slika 4: Igranje in rajanje z otroki

(Vir: Osebni arhiv)

Otroci so bili nad predstavo navdušeni, kar nas je spodbudilo, da smo se skupaj z mentorico odločili predstavo ponoviti na OŠ Glazija in nadaljevati sodelovanje tudi naslednje leto.

6. 1. 1 Ugotovitve in spoznanja

Izvedba lutkovne igre „Beli zajček“ se je izkazala kot izjemno učinkovit način za spodbujanje sprejemanja drugačnosti med otroki. Skozi pripoved in vizualno upodobitev zgodbe so učenci OŠ Glazija lažje razumeli, da je vsak posameznik unikat in da nas raznolikost bogati. Prav tako smo dijaki skozi projekt pridobili globlje razumevanje družbene vključenosti, saj smo ob interakciji z otroki spoznali, kako pomembno je neposredno sodelovanje pri rušenju predsodkov.

Poseben poudarek je bil namenjen druženju po predstavi, kjer smo se z otroki igrali, plesali in pogovarjali. Ta del srečanja se je izkazal kot ključni trenutek za vzpostavljanje medosebnih vezi, saj so otroci v varnem okolju komunicirali z nami in izrazili svoja doživetja. Izkušveno učenje je pri tem odigralo pomembno vlogo, saj smo skozi neposreden stik z učenci s posebnimi potrebami okrepili lastno empatijo in občutek odgovornosti do družbe.

Uspeh prvega leta nas je spodbudil k nadaljnjemu delu, zato smo projekt v naslednjem šolskem letu nadgradili z božično dramsko igro, ki je dodatno osvetlila pomen skupnih vrednot, medsebojne pomoči in prijateljstva.

6. 2 BOŽIČNA DRAMSKA IGRA „KAM SO IZGINILA DARILA?“ – PRAVI POMEN PRAZNIKOV

V drugem letniku smo nadaljevali sodelovanje z učenci OŠ Glazija, tokrat s pripravo božične dramske igre „Kam so izginila darila?“. Zgodba, ki smo jo dijaki M-2. e razreda napisali sami, je skozi igrane prizore poudarjala, da bistvo praznikov ni v materialnih darilih, temveč v ljudeh, prijateljstvu in skupno preživetem času. Cilj igre je bil otroke spodbuditi k razmišljanju o resničnih vrednotah, ki jih prinaša praznični čas.

Predstavo smo uprizorili 20. decembra 2022 in jo dopolnili s prazničnim vzdušjem, ki so ga ustvarili unikatni rekviziti – božične sani, ki so jih izdelali dijaki in učitelji naše šole v delavnicah. V ospredju zgodbe je bilo sporočilo, da se prava vrednost praznikov ne skriva v darilih, ampak v toplini medčloveških odnosov, pozornosti in solidarnosti.

Slika 4: Uprizoritev igre „Kam so izginila darila?“

(Vir: Osebni arhiv)

Po končani predstavi so dijaki prevzeli vloge Božička, palčkov in jelenčkov ter otrokom še dodatno pričarali pravo praznično vzdušje. Z razdeljevanjem sladkih darov in igranjem iger smo nadaljevali druženje, ki je bilo tako kot preteklo leto izjemno pomemben del izkušnje.

Slika 5: Skupinska fotografija ob koncu predstave

(Vir: Osebni arhiv)

Slika 6: Učenci OŠ Glazija med čakanjem na predstavo
(Vir: Osebni arhiv)

6.2.1 Ugotovitve in spoznanja

Projekt v drugem letniku nam je omogočil nadaljnjo refleksijo o pomenu medosebnih odnosov in socialne vključenosti. Skozi božično dramsko igro smo ponovno potrdili, da ima izkustveno učenje ključno vlogo pri sprejemanju drugačnosti in krepitvi empatije. Dijaki smo spoznali, da je socialna integracija proces, ki zahteva ne le razumevanje, temveč tudi aktivno sodelovanje in izmenjavo izkušenj.

Poudarek na prazničnih vrednotah, kot so sočutje, medsebojna pomoč in nesebičnost, je pomagal tako otrokom kot dijakom, da so se globlje zamislili o svojih odnosih in pomenu skupnosti. Ponovno se je pokazalo, da je neposredno druženje po predstavi enako pomembno kot sama igra, saj omogoča vzpostavljanje pravega stika in premoščanje morebitnih predsodkov.

Uspeh drugega leta nas je motiviral, da projekt nadgradimo še v tretjem in četrtem letniku, kjer smo stopili korak naprej pri ustvarjalnem izražanju ter otrokom pripravili unikatno

darilo, avtorsko slikanico Magična mavrična dežela, ki nosi pomembno sporočilo o sprejemanju drugačnosti.

6. 3 USTVARJANJE SLIKANICE „MAGIČNA MAVRIČNA DEŽELA“ – PISANA DRUGAČNOST

V tretjem in četrtem letniku smo želeli projekt Otroci otrokom zaključiti na način, ki bi pustil trajen pečat in bi otrokom s posebnimi potrebami omogočil, da sporočila našega dela ostanejo z njimi tudi po koncu skupnega sodelovanja. Po izkušnjah iz gledaliških in lutkovnih predstav smo ugotovili, da pripovedovanje zgodb odpira pot razumevanju drugačnosti, zato smo se odločili ustvariti avtorsko slikanico „Magična mavrična dežela“.

Na začetku smo oblikovali osnutek zgodbe, ki smo ga nato skupaj dopolnili in mu dodali svoje ideje. Želeli smo, da zgodba poudari vrednote sprejemanja drugačnosti in enakopravnosti, zato smo ustvarili pravljичno deželo, kjer so si prebivalci med seboj različni, a prav zaradi tega enotno soustvarjajo harmoničen svet. Pri ustvarjanju ilustracij je bilo pomembno sodelovanje in usklajevanje različnih idej, pri čemer smo na podlagi skic digitalno oblikovali podobe likov in okolja. Celoten proces ustvarjanja slikanice je potekal v večih fazah, od prvih osnutkov na papirju, digitalizacije ilustracij, do oblikovanja končnega videza.

Slika 7: Skiciranje v računalniškem programu Photoshop

Vir: (Osebni arhiv)

Slika 8: Barvanje lika

Vir: (Osebni arhiv)

Slika 9: Dodajanje ozadja

Vir: (Osebni arhiv)

Slika 10: Poživitev ilustracije

Vir: (Osebni arhiv)

Slika 11: Oblikovanje slikanice

Vir: (Osebni arhiv)

S tem smo želeli ne le otrokom približati zgodbo, temveč tudi sporočiti, da je vsaka risba, barva in podoba v knjigi plod skupnega dela, enako kot je družba mozaik različnosti, ki se med seboj dopolnjujejo.

Zgodbo bomo ob zaključku projekta učencem OŠ Glazija predstavili tudi v živo, in sicer oblečeni v pravljичne like, s čimer bomo ustvarili večplastno doživljanje, vizualno, zvočno in interaktivno. Na ta način želimo doseči, da otroci sporočilo zgodbe ne le preberejo, temveč ga doživijo in ponotranjijo.

6.3.1 Ugotovitve in spoznanja

Slikanica „Magična mavrična dežela“ je več kot le ustvarjalni izdelek, predstavlja kulminacijo štiriletnega projekta, v katerem smo skozi igro, dramatizacijo in umetnost raziskovali, kako spodbujati empatijo, socialno vključevanje in sprejemanje drugačnosti.

Dijaki smo skozi proces ustvarjanja zgodbe in ilustracij spoznali, da ima vizualna in literarna umetnost močno družbeno vlogo, saj omogoča subtilen, a učinkovit način ozaveščanja o pomembnih družbenih vprašanjih.

Projekt se je izkazal kot izjemno dragocena izkušnja tako za nas kot za otroke. Spoznali smo, da lahko igra in umetnost skupaj tvorita most med različnimi svetovi – med otroki s posebnimi potrebami in širšo skupnostjo. Slikanica bo učencem OŠ Glazija omogočila, da se tudi po koncu projekta vračajo k njenemu sporočilu, medtem ko nam je dala možnost pustiti trajen pečat in prispevati k širjenju vrednot, ki jih želimo prenesti na mlajše generacije.

Tako smo projekt Otroci otrokom zaključili ne le kot enkratni dogodek, ampak kot zgodbo, ki ostaja zapisana – tako v knjigi kot v spominih vseh, ki so pri njej sodelovali.

6. 4 OSEBNE IZKUŠNJE DIJAKOV PRI PROJEKTU OTROCI OTROKOM

Projekt Otroci otrokom ni bil zgolj niz dobrodelnih aktivnosti, temveč je predstavljal tudi pomembno izkustveno učenje, pri katerem so dijaki neposredno spoznavali pomen solidarnosti, empatije in vključevanja ranljivih skupin. Da bi pridobili vpogled v osebne izkušnje dijakov, ki so sodelovali pri projektu Otroci otrokom, smo izvedli intervjuje s tremi dijakinjami, ki so v različnih fazah projekta aktivno prispevale k njegovemu uspehu. Spregovorile so o svojih motivih za sodelovanje, izzivih, ki so jih pri delu srečale, ter o svojih občutkih in vtisih, ki jih je projekt pustil nanje.

Z metodo intervjuja smo jim postavili naslednja vprašanja:

- Zakaj ste se odločili sodelovati pri dobrodelni interesni dejavnosti Otroci Otrokom?
- S katerimi izzivi ste se soočali med projektom?
- Kaj Vas je pri dobrodelnem sodelovanju navdušilo?
- Kako ste se počutili med izvajanjem projekta?
- Kaj Vas je motiviralo za sodelovanje?
- Kaj je po Vašem mnenju rezultat projekta.

Njihove odgovore smo povzeli in jih predstavili kot del širše refleksije, s katero želimo osvetliti pomen dobrodelnega dela, socializacije in osebne rasti skozi prostovoljno delo.

6.4.1 Razlogi za sodelovanje v projektu

Ko smo dijakinje vprašali, zakaj so se odločile sodelovati v projektu Otroci otrokom, so poudarile predvsem željo po nujenju pomoči, ustvarjalnem izražanju ter skupinskem delu, ki jih je pritegnilo k dejavnosti.

»Zdel se mi je lep in iskren projekt, ki je otrokom prinesel veselje, hkrati pa smo lahko skupaj s sošolci ustvarili nekaj res posebnega.«

»Sodelovala sem, ker sem želela preizkusiti nekaj novega, predvsem pa mi je bilo pomembno, da projekt nosi močno sporočilo o sprejemanju drugačnosti.«

»Všeč mi je bila ideja, da lahko s svojim delom vplivamo na otroke in jim ponudimo priložnost, da se vključijo v gledališko igro, zabavo in druženje.«

6.4.2 Izzivi pri izvedbi projekta

Vsak ustvarjalni proces prinaša določene izzive, ki jih je bilo treba premagati. Dijakinje so poudarile predvsem usklajevanje različnih idej, časovne omejitve in organizacijske izzive.

»Težko je bilo uskladiti vse naše ideje in jih povezati v celoto, ki bo razumljiva in zanimiva za otroke.«

»Največji izziv je bil zagotovo organizacija časa, saj smo morali projekt izvajati poleg rednih šolskih obveznosti.«

»Veliko smo se učili tudi o sodelovanju – kako se uskladiti, upoštevati mnenja drugih in skupaj ustvariti nekaj, s čimer smo bili vsi zadovoljni.«

6.4.3 Najlepši trenutki sodelovanja

Kljub izzivom so dijakinje enotno poudarile, da so bile najlepše izkušnje povezane z odzivi otrok, saj so skozi njihove nasmeh in navdušenje spoznale pravo vrednost svojega dela.

»Najbolj sem si zapomnila trenutek, ko so otroci prvič videli lutke in predstavo. Njihova radovednost in veselje sta bila neprecenljiva. Tako je „Zajček Belko“ moj najljubši projekt.«

»Najbolj mi je bil všeč občutek povezanosti s sošolci, saj smo skupaj ustvarili nekaj, kar je imelo resničen vpliv.«

»Ko smo po predstavi preživeli čas z otroki, se igrali in pogovarjali, sem začutila, da smo naredili nekaj pomembnega. Ti trenutki so mi ostali v srcu.«

6.4.4 Vpliv projekta na dijake

Projekt ni vplival le na otroke, temveč tudi na same dijake. Sodelovanje v dobrodelnih dejavnostih jim je odprlo nov pogled na sprejemanje drugačnosti, družbeno odgovornost in pomen medsebojne podpore.

»Spoznala sem, da lahko že majhna dejanja prinesejo veliko sreče drugim in da dobrodelnost ni nujno povezana z denarjem, ampak s časom in trdom, ki ga vložimo v druge.«

»Po tem projektu sem se začela bolj zavedati, kako pomembno je vključevanje vseh otrok in kako lahko s preprostimi stvarmi naredimo veliko razliko.«

»Mislim, da sem skozi ta projekt postala bolj odprta in bolj pozorna na to, kako dojemam ljudi okoli sebe.«

»Počutila sem se super, zagotovo smo se veliko bolj povezali tudi med sošolci, kar je še dodaten plus, bili so tudi naporni dnevi, ko smo morali prijeti delo v svoje roke, a bilo je vredno.«

»Počutila sem se odlično, saj sem vedela da delam nekaj dobrega in nekaj, kar ne bom nikoli pozabila.«

»Počutila sem se izjemno izpolnjeno in ponosno, saj sem vedela, da sem del nečesa pomembnega. Občutek, da sem pomagala ustvariti nekaj, kar lahko pozitivno vpliva na življenja drugih, je bil neverjeten.«

6.4.5 Zaključek – kaj smo dali otrokom?

Na vprašanje, kaj je po njihovem mnenju rezultat projekta, so dijakinje odgovorile:

»Pokazali smo jim, da jih sprejemamo takšne, kot so, in da je vsak poseben na svoj način.«

»Mislim, da smo jim pričarali čudovito izkušnjo in jim dali priložnost, da se izrazijo in doživijo nekaj novega.«

»Največ, kar smo jim lahko dali, je bil občutek veselja, sproščenosti in pripadnosti. In to je neprecenljivo.«

Intervjuji z dijakinjami so potrdili, da projekt Otroci otrokom ni bil zgolj gledališka ali dobrodela dejavnost, ampak izjemno dragocena izkušnja, ki je pustila močan vtis na vse sodelujoče. Skozi to delo so dijaki spoznavali pomen solidarnosti, empatične komunikacije in vključevanja, kar jih bo spremljalo tudi v prihodnosti.

7 RAZPRAVA IN ZAKLJUČNE UGOTOVITVE

Projekt Otroci otrokom je bil štiriletni dobrodelni in izkustveni projekt, katerega glavni cilj je bil spodbujanje sprejemanja drugačnosti, rušenje predsodkov in krepitev družbene vključenosti med dijaki in otroki s posebnimi potrebami. Skozi uporabo igre, dramatizacije in umetniškega izražanja smo želeli dijakom omogočiti poglobljeno izkušnjo, ki presega klasične oblike učenja in jih aktivno vključuje v proces socialne integracije.

Naša raziskava je pokazala, da lahko skozi igrifikacijo, umetnost in prostovoljno delo učinkovito spodbujamo sprejemanje drugačnosti, zmanjšujemo predsodke ter krepimo socialno identiteto mladih. Rezultati so potrdili, da neposreden stik z otroki s posebnimi potrebami vodi k večji empatiji in razumevanju, dijaki pa so skozi projekt razvili večjo občutljivost za družbene razlike. Intervjuji in evalvacije so potrdili pozitivne spremembe v dojetanju drugačnosti, kar dokazuje pomen izkustvenega učenja in aktivne udeležbe pri oblikovanju bolj vključujoče družbe.

Na podlagi analize izvedenih aktivnosti, intervjujev z dijaki in opazovanj njihovega sodelovanja lahko potrdimo vse štiri hipoteze:

- **Hipoteza 1:** Odnos do sprejemanja drugačnosti izhaja iz primarne družine, kjer se oblikujejo temeljne vrednote in stališča.

Raziskava je pokazala, da ima družinsko okolje pomembno vlogo pri začetnem oblikovanju stališč, vendar se v obdobju adolescence ključni dejavniki spreminjajo. Vrstniki in neposredne izkušnje s posamezniki iz različnih družbenih skupin imajo velik vpliv na nadaljnji razvoj stališč do drugačnosti. Dijaki, ki so sodelovali v projektu, so poročali o spremembi svojih pogledov in o večji odprtosti do oseb s posebnimi potrebami, kar potrjuje, da interakcija zunaj primarne družine omogoča razvoj bolj vključujoče družbene identitete.

- **Hipoteza 2:** Neposreden stik z otroki s posebnimi potrebami znižuje predsodke.

Projekt je dijakom omogočil neposredno izkušnjo druženja in sodelovanja z otroki s posebnimi potrebami, kar je pomembno prispevalo k rušenju predsodkov. Številni dijaki so

ob začetku sodelovanja izražali določeno zadržanost, a so skozi skupne aktivnosti razvili večjo empatijo in odprtost. Lutkovne in gledališke igre, pa tudi interaktivne delavnice, so jim omogočile, da so se osebno povezali z otroki, kar je vodilo v boljše razumevanje njihovih potreb in zmožnosti ter zmanjšalo prvotne stereotipe.

- **Hipoteza 3:** Igrifikacijske metode dijakom omogočajo boljše razumevanje drugačnosti.

Uporaba igre kot učnega in socialnega orodja se je izkazala za izjemno učinkovito. Lutkovna predstava Zajček Belko, božična dramska igra Kam so izginila darila? in avtorska slikanica Magična mavrična dežela so dijakom omogočile, da skozi kreativno izražanje in sodelovanje bolje razumejo drugačnost. Igra je ustvarila varen prostor za izražanje, raziskovanje različnih perspektiv in oblikovanje pozitivnih socialnih interakcij. Pri otrocih s posebnimi potrebami pa je igrifikacija omogočila dostopnejši način sodelovanja, kar je še dodatno okrepilo proces integracije.

- **Hipoteza 4:** Prostovoljno delo pozitivno vpliva na razvoj socialne identitete dijakov.

Skozi projekt so dijaki razvili močan občutek skupnosti, se naučili pomena sodelovanja in solidarnosti ter pridobili pomembne socialne veščine. Intervjuji so pokazali, da se je njihova motivacija za nadaljnje prostovoljno delo povečala, kar kaže na dolgoročen vpliv tovrstnih projektov na oblikovanje družbeno odgovornih posameznikov. Dijaki so izpostavili, da jih je stik z otroki s posebnimi potrebami spodbudil k razmišljanju o družbeni enakopravnosti in jih opremil z izkušnjami, ki bodo vplivale na njihovo nadaljnje delovanje v družbi.

Dijaki so spoznali, da prostovoljno delo ni le enkratno dejanje. Prav tako so poročali, da se je njihova motivacija za nadaljnje sodelovanje v dobrodelnih in prostovoljnih projektih povečala, kar nakazuje na dolgoročen vpliv takega pristopa.

To pomeni, da ima igrifikacija, umetniško ustvarjanje in dobrodelno delo velik potencial kot izobraževalno orodje, ki bi ga lahko v prihodnosti še bolj vključili v šolski sistem za spodbujanje socialnih kompetenc in družbene odgovornosti pri mladih.

8 SKLEP

Šolski projekt Otroci otrokom je štiriletni dobrodelni projekt dijakov Srednje šole za strojništvo, mehatroniko in medije ter mentorice, pri katerem smo skozi igro, igrifikacijo in ustvarjalne dejavnosti raziskovali, kako lahko umetnost in dobrodelnost prispevata k zmanjševanju predsodkov ter spodbujata družbeno integracijo.

Skozi gledališke predstave, ustvarjalne delavnice in izdajo avtorske slikanice smo želeli poudariti pomen izkustvenega učenja ter pokazati, da je sprejemanje drugačnosti izkušnja, ki se oblikuje skozi interakcijo, osebno vključenost in soustvarjanje. Socialna identiteta posameznika se namreč razvija ne le skozi lastno dojetje sebe, temveč tudi skozi odnos do drugih in način, kako doživljamo drugačnost. Prav zato smo v projektu ustvarili priložnosti za konkretno izkustveno učenje, v katerem so dijaki neposredno sodelovali z učenci s posebnimi potrebami, jih spoznavali ter soustvarjali z njimi, kar jim je omogočilo premagovanje lastnih predsodkov in razvoj empatije.

Identiteta vsakega posameznika je tesno povezana z občutkom pripadnosti in vključevanja v družbo. Predsodki in stereotipi pogosto izvirajo iz nepoznavanja in pomanjkanja osebnih izkušenj s skupinami, ki se od nas razlikujejo. V tem kontekstu sta se igra in dramatizacija izkazali za izjemno učinkoviti orodji, saj omogočata varno okolje za raziskovanje družbenih vlog, odnosov in prebijanje socialnih ovir.

Vsako leto projekta je prineslo nove priložnosti za poglobitev razumevanja družbene povezanosti. V prvem letniku smo s pomočjo lutkovne igre „Zajček Belko“ - Prijateljstvo se ne rodi le v sreči raziskovali, kako se mladi soočajo z drugačnostjo in jo sprejemajo kot vrednoto. V drugem letniku smo skozi božično dramsko igro „Kam so izginila darila?“ želeli poudariti, da pristni odnosi in medsebojna skrb pomembneje oblikujejo našo identiteto kot materialne dobrine. V tretjem in četrtem letniku smo to spoznanje nadgradili s procesom ustvarjanja avtorske slikanice „Magična mavrična dežela“, v kateri smo skozi zgodbo in ilustracije dijaki izrazili vse, kar smo se skozi projekt naučili o drugačnosti, prijateljstvu in družbeni integraciji.

Projekt Otroci otrokom je dokazal, da se pravi proces družbene integracije ne zgodi zgolj skozi teorijo, ampak skozi konkretne izkušnje in interakcije. Dijaki smo skozi štiri leta spoznavali, kako pomembno je aktivno sodelovati, razvijati občutek sočutja in biti odprt za raznolikost, saj to ne oblikuje le naše percepcije drugih, ampak tudi lastno identiteto in vrednote, ki jih nosimo v odraslost.

Zato verjamemo, da bi bilo igrifikacijo, umetniško ustvarjanje in prostovoljno delo smiselno še bolj vključiti v izobraževalni sistem, saj so to učinkovita orodja za razvoj socialnih kompetenc, zmanjševanje predsodkov in krepitev občutka pripadnosti skupnosti pri mladih.

VIRI IN LITERATURA

1. Ambrož, A., Ašič, A. in Leskovar, I. (2017). *Strpnost in sprejemanje drugačnosti*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo Kraj.
2. *Discrimination: What it is and how to cope* (online). (2024). (Citirano: 20. 12. 2024). Dostopno na: <https://www.apa.org/topics/racism-bias-discrimination/types-stress>.
3. *IDEA: Specific Learning Disabilities* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 2. 11. 2024). Dostopno na: <https://www.asha.org/advocacy/idea/04-law-specific-ld/>.
4. *Family* (online). (2025). (Citirano: 21. 1. 2025). Dostopno na: <https://www.britannica.com/topic/family-kinship>.
5. *Inclusion* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 20. 12. 2024). Dostopno na: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/inclusion>.
6. *Developmental Disability Basics* (online). (Citirano: 2. 12. 2024). Datum objave ni znan. Dostopno na: <https://www.cdc.gov/ncbddd/developmentaldisabilities/index.html>.
7. Čačinovič Vogrinčič, G. (1998). *Psihologija družine: prispevek k razvidnosti družinske skupine*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
8. Deutsch L. (2015). *Vpliv socializacije na oblikovanje osebnosti mladostnika*. Diplomsko delo. (online). (Citirano: 10. 11. 2024) Dostopno na: <https://egradiva.fsd.uni-lj.si/search/extshow/1458>.
9. Haralambos, M., & Holborn, M. (2001). *Sociologija: teme in pogledi*. Ljubljana: DZS.
10. *Dobrodelnost je način življenja* (online). (2020). (Citirano: 27. 12. 2024) Dostopno na: <https://www.enostavnopomagam.eu/dobrodelnost-je-nacin-zivljenja/>.

11. *Promoting Social Integration – A Brief Examination of Concepts and Issues* (online) (2008). (Citirano: 20. 12. 2024). Dostopno na: https://www.un.org/esa/socdev/social/meetings/egm6_social_integration/documents/Jeanneotte_Concepts.pdf.
12. *Gledališče zatiranih* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 2. 1. 2025). Dostopno na: <https://kudtransformator.com/gledalisce-zatiranih/>.
13. *Svetovalna storitev v okviru DSP* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 2. 12. 2024) Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Izobrazevanje-otrok-s-posebnimi-potrebami/Svet_storitev_A_Q.pdf.
14. Motik, D., in I. Veljic (2007) ' *Spoznavam sebe, tebe, nas*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
15. *All about SLDs, IEPs, and IDEA* (online). (2023). (Citirano: 23. 11. 2024). Dostopno na: <https://nclld.org/all-about-slds-ieps-and-idea/>.
16. Rewa, J (online) (2024). *The 13 disability categories under IDEA*. (Citirano: 20. 12. 2024). Dostopno na: <https://www.understood.org/en/articles/conditions-covered-under-idea>.
17. *Social integration* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 2. 12. 2024). Dostopno na: <https://www.sciencedirect.com/topics/social-sciences/social-integration>.
18. *Socialization* (online). (2024). (Citirano: 20. 11. 2024). Dostopno na: <https://www.simplypsychology.org/socialization.html>.
19. *Society – Glossary* (online). (2022). (Citirano: 20. 1. 2025) Dostopno na: <https://sociology.plus/glossary/society/>.
20. *Special Needs Education: Play-Based Learning* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 12. 2. 2025). Dostopno na: <https://sphero.com/blogs/news/special-needs-education-play-based-learning>.

21. *Disability* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 12. 2. 2025). Dostopno na: <https://www.who.int/health-topics/disability>.
22. *Education transforms lives* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 15. 2. 2025). Dostopno na: <https://en.unesco.org/themes/education-21st-century>.
23. *Discrimination in education* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 12. 12. 2024). Dostopno na: https://en.wikipedia.org/wiki/Discrimination_in_education.
24. *Kaj je diskriminacija?* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 22. 1. 2025). Dostopno na: <https://zagovornik.si/o-diskriminaciji/kaj-je-diskriminacija/>.
25. *Izobraževanje za otroke s posebnimi potrebami* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 12. 2. 2025). Dostopno na: <https://www.zrss.si/podrocja/osnovna-sola/izobrazevanje-za-otroke-s-posebnimi-potrebami/>.
26. *Diskriminacija v svetu dela* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 12 .2. 2025). Dostopno na: <https://www.zsss.si/sindikalni-abc/diskriminacija-v-svetu-dela/>.
27. Štrukelj, N. (2008). *Obdobje adolescence in razvoj identitete: pomen druženja v mladinski skupini*. Diplomsko delo. (online). (Citirano: 2 .3. 2025). Dostopno na: <http://www.nbn.si/URN:NBN:SI:FSD:DOC-N4952>.
28. *Navodila za izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo za devetletno osnovno šolo* (online). (2003). (Citirano: 2 .3. 2025). Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Izobrazevanje-otrok-s-posebnimi-potrebami/OS/Navodila_9-letna_OS.pdf.
29. *Usmerjanje otrok s posebnimi potrebami* (online). Datum objave ni znan. (Citirano: 8 .3. 2025). Dostopno na: <https://www.zrss.si/usmerjanje-otrok-osebne-potrebe/>.
30. Korošak A. (online). (2018). *Predsodki, stereotipi, diskriminacija, 1. del*. (Citirano: 22 .2. 2025). Dostopno na: <https://zofijini.net/predsodki-stereotipi-diskriminacija-1-del/>.

31. Forte M. (online). Datum objave ni znan. »Besede bolijo.« *Jezik, stereotip, diskurz, etika v jeziku in ljudje*. (Citirano: 2 .3. 2025). Dostopno na:
https://www.zrss.si/wp-content/uploads/2021/03/SSD_st1-2_2014_NR.pdf.
32. Švajger Savič K. (online). *Učenci s posebnimi potrebami*. Datum objave ni znan. (Citirano: 18 .2. 2025). Dostopno na:
- https://www.zrss.si/wp-content/uploads/2021/03/SSD_st1-2_2014_NR.pdf,
 - <https://centerslo.si/wp-content/uploads/2015/10/forte.pdf>.

PRILOGA

Slikanica Magična mavrična dežela

MAGIČNA MAURICNA DEŽELA

Šolski center Celje
Srednja šola za strojništvo, mehatroniko in medije

MAGIČNA MAURICĀNA DEŽELA

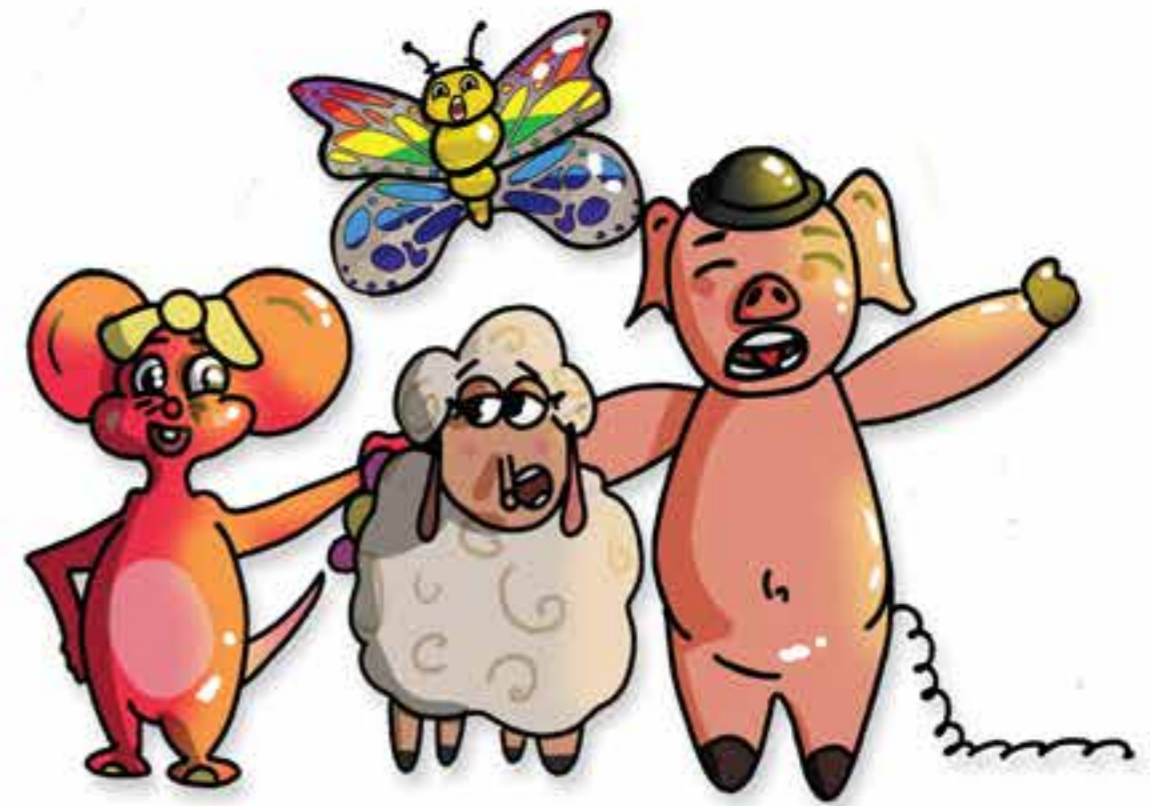
Celje, april 2025

Šolski center Celje
Srednja šola za strojništvo, mehatroniko in medije

MAGIČNA MAURICĀNA DEŽELA

Šolski center Celje
Srednja šola za strojništvo, mehatroniko in medije
Darilna izdaja, 1. natis

Navdih za zgodbo: Maša Milojević, Maša Šimec, Dolores Medved, Maj Fele
Besedilo: Andreja Vinko Markovič
Ilustriral: Lan Pilih Bartol
Mentorice: Andreja Vinko Markovič, Natalija Talan Fošnarič, Simona Črep
Oblikovanje in prelom: Natalija Talan Fošnarič
Lektoriranje: Andreja Vinko Markovič
Tisk: Grafika Gracer
Naklada: 200 izvodov
Celje, april 2025

Celje, april 2025

ZA DEVETIMI GORAMI IN PRAV TOLIKIMI VODAMI
JE ZA ČAROBNO MAVRICO LEŽALA SKRIVNOSTNA
DEŽELA, KJER JE ČAS TEKEL DRUGAČE KOT
DRUGOD.

V TEJ DEŽELI, KJER SO ZVEZDE PLESALE MED
KROŠNJAMI DREVES IN KJER SO SE JUTRANJE
MEGLICE PRELIVALE V TISOČERIH BARVAH, SO
ŽIVELE NAJBOLJ NENAČADNE ŽIVALI, VSAKA
POSEBNA NA ČISTO SVOJ NAČIN.

V STARI HRASTOVI DUPLINI JE PREBIVAL PUJSEK BENJAMIN S SVOJIM REPOM, DOLGIM KOT TELEFONSKA ŽICA, KI SE JE SVETIL V SREBRNI BARVI. BIL JE DOBROSRCEN IN VEDNO PRIPRAVLJEN POMAGATI, ČEPRAV JE BIL VČASIH NERODEN S SVOJIM DOLGIM REPOM.

„OJNK, OJNK, MOJ REP JE MOJE BOGASTVO,“ JE RAD GOVORIL SVOJIM PRIJATELJEM, „OJNK, Z NJIM LAHKO KADARKOLI REŠIM PRIJATELJE IZ TEŽAV, OJNK, OJNK!“

NA TRAVNIKU ZRAVEN POTOKA JE ŽIVELA OVČKA LUNA Z LESENIM NOSOM KOT OSTRŽEK. IMELA JE NAJMEHKEJŠO BELO VOLNO DALEČ NAOKOLI.

BILA JE MODRA IN RAZUMNA, A VČASIH NERODNA S SVOJIM VELIKIM NOSOM.

„OPROSTITTE, MEEEE,“ JE POGOSTO ZAMEKETALA, KO JE S SVOJIM NOSOM PREVRNILA KOŠARO JAGOD, „MEEE, A MOJA VOLNA LAHKO OGREJE VSE PREMRAŽENE PRIJATELJE, MEEE!“

POD VELIKIM GABROM JE V DIŠEČI KUHINJI PREBIVALA MIŠKA ROSA, ŽAREČE RDEČA KOT JUTRANJI SONČNI VZHOD. BILA JE NAJBOLJŠA KUHARICA V VSEJ DEŽELI, MEDTEM KO JE PEKLA V SVOJI MAJHNI KUHINJI, JE PREPEVALA: „MOJI PIŠKOTI S SIROM ZDRAVIJO ŽALOST, VSO ŽALOST TE DEŽELE. LA LA LA LA LA LA ... OH, JA.“

MED CVETOČIMI VRTNICAMI JE SVOJ DOM NAŠEL METULJČEK FILIP, KI JE BIL NEKOČ LE NAVADNA KUMARICA, DOKLER GA NI VILA SPREMENILA V PRELEPEGA, BARVITEGA ČUDEŽNEGA METULJA. „KO LETIM MED MAVRIČNIMI BARVAMI,“ JE NEŽNO ŠEPETAL SVOJIM PRIJATELJEM, „LAHKO PRINESEM DEŽ V ČASU SUŠE ALI PA SONCE V DEŽJU.“

VSako jutro so se živali veselo pozdravljale in si pripovedovale o svojih posebnostih. Pujsek Benjamin je z repom pomagal miški Rosi pobirati padla jabolka za njene slastne piškote. Ovčka Luna je s svojo volno grela premražene ptičke, ki so prezgodaj prileteli iz toplih krajev.

Metuljček Filip je s svojimi mavričnimi krili razveseljeval vse prebivalce dežele in prinašal potreben dež za rast najslajših jagod. „Kako čudovito je biti drugačen!“ so vzklikale živali in se veselile vsaka svoje posebnosti.

A NEKEGA DNE JE V DEŽELO PRIŠEL POTUJOČI KROKAR, KI JE DRUGIM ŽIVALIM ZAČEL PRIPOVEDOVATI ZGODBE O DEŽELI ENAKIH, KJER SO VSE ŽIVALI POPOLNOMA ENAKE IN KJER NI NOBENIH POSEBNOSTI.

„TAM NI NIKOLI NESREČ,“ JE KRAKNIL, „KER NIHČE NE MAHA Z DOLGIM REPOM. NIHČE NE RAZBIJA STVARI Z VELIKIM NOSOM. NIHČE NE SVETI PONOČI IN NE MOTI DRUGIH PRI SPANJU.“

NJEGOVE BESEDE SO SE KOT STRUPENE SENCE ZAČELE PLAZITI MED PREBIVALCE MAVRIČNE DEŽELE. ŽIVALI SO ZAČELE DVOMITI V LEPOTO SVOJIH POSEBNOSTI. MED DREVESI SO SE ŠIRILE SENCE DVOMA, MED GRMI SO ŠUMELI TIHI GLASOVI STRAHU.

VSAKO JUTRO, KO JE SONCE VZŠLO NAD MAVRIČNO DEŽELO IN POZLATILO ROSNE KAPLJICE, SO SE ŽIVALI RAJE SKRIVALE VSAKA V SVOJEM KOTIČKU.

PUJSEK BENJAMIN JE SVOJ DOLGI REP SKRIBNO ZVIL IN GA POSKUŠAL SKRITI POD VELIKO RDEČO GOBO. OVČKA LUNA JE SVOJ VELIKI NOS SRAMEŽLJIVO ZAVIJALA V MEHKO VOLNO. MIŠKA ROSA JE PEKLA SVOJE ČAROBNE PIŠKOTE SAMO V NAJTEMNEJŠIH NOČEH, DA NJENE ŽAREČE RDEČE BARVE NE BI BILO VIDETI SKOZI OKNO. METULJČEK FILIP PA JE SVOJE PISANE PERUTI PREVIDNO PREKRIL S PRAŠNIMI OBLAČKI, DA NE BI PREVEČ IZSTOPAL MED DRUGIMI METULJČKI.

„KRA, KRA,“ JE VSAK DAN PRIHAJAL KROKAR IN PRINAŠAL NOVE ZGODBE. „V DEŽELI ENAKIH VSI HODIJO ENAKO, GOVORIJO ENAKO, ŽIVIJO ENAKO. TAM NI STRAHU, NI POSMEHOVANJA, NI NERODE.“

DAN ZA DNEM JE MAVRIČNA DEŽELA POSTAJALA VSE BOLJ SIVA. METULJČEK FILIP NI VEČ LETEL VISOKO POD OBLAKI, TEMVEČ JE HODIL PO TLEH. MIŠKA ROSA JE NEHALA PEČI SVOJE ČAROBNE PIŠKOTE. OVČKA LUNA SI JE NA NOS PRIVEZALA VELIK LIST, DA BI GA SKRILA. PUJSEK BENJAMIN PA JE SVOJ REP ZVEZAL V TAKO TESEN VOZEL, DA GA JE ŽE ZAČELO BOLETI. A POTEM SE JE ZGODILO NEKAJ NEPRIČAKOVANEGA.

NEKEGA DEŽEVNEGA JUTRA JE MALI ZAJČEK PADEL V GLOBOKO LUKNJO OB POTOKU. „NA POMOČ!“ JE KLICAL, A NIHČE SI NI UPAL POMAGATI UBOGEMU ZAJČKU, DA NE BI POKAZAL SVOJE POSEBNOSTI.

„OJNK, OJNK, SLIŠIM GA,“ JE ZASKRBLJENO REKEL PUJSEK BENJAMIN, „A MOJ REP JE TAKO TESNO ZAVEZAN ...“

„MEEE, JAZ BI LAHKO Z NOSOM DOSEGLA DNO,“ JE ZAŠEPETALA OVČKA LUNA, „A KAJ ČE SE MI SPET ZATAKNE?“ „LAHKO BI SPEKLA POSEBNE PIŠKOTE ZA POGUM,“ JE TIHO REKLA MIŠKA ROSA, „A MOJA RDEČA BARVA BI PRESTRAŠILA ZAJČKA.“ METULJČEK FILIP JE ŽALOSTNO GLEDAL SVOJE PRAŠNE PERUTI: „LAHKO BI POLETEL PONJ, A MOJE BARVE SO TAKO ČUDNE ...“

TEDAJ PA SE JE IZ LUKNJE
ZASLIŠAL ŠE BOLJ OBUPAN
KLIC: „PROSIM, POMAGAJTE!
VODA NARAŠČA! NA POMOČ!!!“
V TISTEM TRENUTKU PA SE JE
ZGODILO NEKAJ MAGIČNEGA.
PUJSEK BENJAMIN JE ZAČUTIL,
KAKO NJEGOV REP SAM OD
SEBE RAZVEZUJE VOZEL.
„OJNK! MOJ REP VE, KAJ JE
PRAV!“

„MEEE, MOJ NOS ČUTI, DA MORA
POMAGATI!“ JE VZKLIKNILA OVČKA
LUNA IN STRGALA LIST S SVOJEGA
NOSU. MIŠKA ROSA JE ŽE TEKLA PROTI
SVOJI KUHINJI: „MOJI PIŠKOTI BODO
DALI ZAJČKU MOČ!“

METULJČEK FILIP PA JE STRESEL
PRAH S SVOJIH KRIL: „LAHKO
PRINESEM SONCE, DA BO ZAJČEK
BOLJE VIDEL!“

IN TAKO SO VSE ŽIVALI SKUPAJ
UPORABILE SVOJE POSEBNOSTI.
PUJSEK BENJAMIN JE S SVOJIM
DOLGIM REPOM NAREDIL VRV,
PO KATERI SE JE OVČKA LUNA S
SVOJIM VELIKIM NOSOM LAHKO
SKLONILA GLOBOKO V LUKNJO.
MIŠKA ROSA JE SPEKLA SVETLEČE
PIŠKOTE, KI SO RAZSVETLILI TEMNO
LUKNJO, METULJČEK FILIP PA JE S
SVOJIMI MAVRIČNIMI KRILI RAZGNAL
OBLAKE IN PRIKLICAL SONCE. KO JE BIL ZAJČEK VARNO
ZUNAJ, JE KROKAR OSUPEL OPAZOVAL DOGAJANJE.

„KRA ... KAJ TAKEGA," JE ZAKRAKAL IN SI PRVIČ DRZNIL POKAZATI SVOJE POSEBNO PERO, KI JE BILO NA KONCU REPA MAVRIČNO. „KAJ TAKEGA V DEŽELI ENAKIH NI! KRA ... IN MOJE PERO ...”

„KI JE ČUDOVITO. MEEE, PRIDI KROKAR, PRIDRUŽI SE NAM," JE REKLA OVČKA LUNA IN DODALA: „VIDITE, MEEE, RAVNO ZATO, KER SMO RAZLIČNI, SMO LAHKO REŠILI ZAJČKA!" „OJNK, OJNK, VSAKA POSEBNOST JE KOT DEL ČAROBNEGA RECEPTA," JE DODAL PUJSEK BENJAMIN.

„KOT RAZLIČNE SESTAVINE V MOJIH PIŠKOTIH," JE ZAPELA MIŠKA ROSA. „ČE BI BILI VSI PIŠKOTI ENAKI, NE BI BILI TAKO OKUSNI!" METULJČEK FILIP JE VESELO ZAPLESAL V ZRAKU, NJEGOVE PISANE PERUTI SO SE BLEŠČALE V SONCU: „IN ČE BI BILE VSE BARVE ENAKE, NE BI BILO MAVRICE!"

OD TEGA DNE NAPREJ SO ŽIVALI V MAVRIČNI DEŽELI ŠE BOLJ CENILE SVOJE POSEBNOSTI. SPOZNALE SO, DA SO RAZLIKE MED NJIMI KOT BARVE V MAVRICI, VSAKA JE POMEMBNA IN VSAKA PRISPEVA K LEPOTI CELOTE. NAUČILE SO SE, DA NI POMEMBNO, KAKO ZGLEDAŠ ALI KAKŠNE POSEBNOSTI IMAŠ, POMEMBNO JE, DA SPREJEMAŠ SEBE IN DRUGE TAKE, KOT SO. ZATO SO SE VSAKO JUTRO ZBRALE NA VELIKEM TRAVNIKU POD STARO LIPO.

MIŠKA ROSA JE PRINAŠALA SVOJE DIŠEČE PIŠKOTE NAJRAZLIČNEJŠIH OBLIK, PUJSEK BENJAMIN JE S SVOJIM DOLGIM REPOM DELAL SENCO TISTIM, KI JIM JE BILO PREVROČE, OVČKA LUNA JE S SVOJIM VELIKIM NOSOM ODKRIVALA NAJSLAJŠE JAGODE, METULJČEK FILIP PA JE S SVOJIMI KRILI USTVARJAL MAJHNE MAVRICE, POD KATERIMI SO SE VSI SKUPAJ IGRALI.

IN VSAKIČ, KO JE KAKŠNA NOVA ŽIVAL PRIŠLA V NJIHOVO DEŽELO IN SE BALA POKAZATI SVOJO POSEBNOST – NAJ JE BIL TO MEDVED Z ROŽNATIMI TAČKAMI ALI VEVERICA Z MODRIM REPOM – SO VSI SKUPAJ SEDLI V KROG NA MEHKO TRAVO. MIŠKA ROSA JE PRINESLA SVOJE PIŠKOTE, METULJČEK FILIP JE Z MAVRIČNIMI KRILI USTVARIL ČAROBNO SVETLOBO, PUJSEK BENJAMIN JE S SVOJIM DOLGIM REPOM NEŽNO ZAZIBAL KROŠNJE DREVES, OVČKA LUNA PA JE S SVOJIM VELIKIM NOSOM PRIČARALA NEŽEN VETRIČ. CELO KROKAR JE OSTAL V NJIHOVI DEŽELI IN ZDAJ PONOSNO RAZKAZOVAL SVOJE MAVRIČNO PERO.

IN POTEM SO VSI SKUPAJ POD BLEŠČEČO MAVRICO ZAPELI POSEBNO PESEM,
KI SE JE RODILA V SRCU MIŠKE ROSE TISTEGA DNE, KO SO REŠILI ZAJČKA:

„V MAVRIČNI DEŽELI NAŠI,
VSAK PO SVOJE DAN KRASI.
EDEN LETA, DRUGI SKAČE,
TRETJI POJE IN SE SMEJI.
VSE TO JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO!
NAJ BO REP DOLG KOT ZLATA NIT,
ALI NOS VELIK KOT GRANIT,
NAJ BO KRZNO KOT JUTRANJA ZORA,
KJER MAVRICA SEŽE DO VRHA DVORA.
VSE TO JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO!
RAZLIČNI SMO KOT ZVEZDE NA NEBU,
VSAK SVETI DRUGAČE V VEČERNEM SPEVU.
A PRAV ZATO JE NAŠA DEŽELA TAKO SREČNA,
IN NAŠA PRIJATELJSTVA SO VEČNA.
VSE TO JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO!
ZATO POJDI NAPREJ PO SVOJI POTI,
NAJ TE DRUGAČNOST NIKOLI NE MOTI.
TVOJA POSEBNOST JE TVOJ ČAROBNI DAR,
Z NJO LAHKO NAREDIŠ MARSIKAJ.
VSE TO JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO!”

IN VSAKIČ, KO SO ZAPELI TO PESEM, SE JE NA NEBU PRIKAZALA ŠE LEPŠA
MAVRICA, VSE ROŽE SO ZACVETELE ŠE BOLJ PISANO IN VSE ŽIVALI SO
ZAČUTILE, KAKO POSEBNE IN DRAGOCENE SO, VSAKA NA SVOJ NAČIN.
PRAVIJO, DA PESEM ŠE DANES ODMEVA V TEJ ČUDEŽNI DEŽELI IN
PRIVABLJA NOVE PREBIVALCE, KI IŠČEJO SVOJ PROSTOR POD MAVRICO.

ČE NE VERJAMEŠ, POJDI NEKEGA DNE ZA DEVET GORA IN PRAV
TOLIKO VODA, PREČKAJ MAVRICO IN PRISLUHNI. MORDA BOŠ
SLIŠAL MIŠKINO PESEM, ZAGLEDAL PUJSKOV SVETLEČI REP, ZAČUTIL
MEHKOBO OVČKINE VOLNE ALI UJEL ODSEV METULJČKOVIH KRIL.
KAJTI V MAVRIČNI DEŽELI JE PROSTOR ZA VSAKOGAR, KI SI UPA BITI
DRUGAČEN.

IN TO NI SAMO PRAVLJICA, TO JE RESNICA O TEM, KAKO DRAGOCEN
JE VSAK IZMED NAS, PRAV TAKŠEN KOT JE, PRAV TAKŠEN KOT SMO VSI
MI, PRAV TAKŠEN, KOT SI TI.

**IN TO NI SAMO PRAVLJICA, TO JE RESNICA O TEM,
KAKO DRAGOCEN JE VSAK IZMED NAS,
PRAV TAKŠEN KOT JE, PRAV TAKŠEN KOT SMO VSI MI,
PRAV TAKŠEN, KOT SI TI.**

